

**СОЛОП Костянтин**, здобувач вищої освіти спеціальності «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»

Науковий керівник – **ЛЮБЕНКО Оксана**, канд. с.-г. наук, доцент  
Херсонський державний аграрно-економічний університет  
м. Херсон, Україна

## **ВИРОЩУВАННЯ МУЛАРДІВ В УМОВАХ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ ПІВДНЯ УКРАЇНИ**

**Актуальність.** Вирощування качок одна з найбільш перспективних справ ведення власного бізнесу на селі. Бізнес на вирощуванні качок доступний як великим підприємствам, так і фермерським господарствам, за короткий проміжок часу при інтенсивному вирощуванні, вони досягають живої маси до 3,5 кг.

Качки мулард – це гібридна птиця, отримана у результаті схрещування мускусних та пекінських качок, вони відрізняються інтенсивним ростом, смаковими якостями м'яса, також у цієї птиці жирна та смачна печінка, яка користується широким попитом на ринку.

На сьогодні фермерські господарства Півдня України акцентували увагу на вирощуванні мулардів для отримання доходу від продажу м'яса, жирної печінки та перо-пухової сировини, однак варто врахувати, що для отримання якісної продукції необхідна збалансована годівля за фазами росту [1,2].

**Мета та методика досліджень.** Важливою складовою успішного вирощування бройлерних качок є їх годівля, при годуванні качок краще використовувати повноцінні комбікорми, а ось фермерські господарства в свою чергу зацікавлені використовувати власні корми для здешевлення одиниці продукції. Саме тому перед нами постало питання провести дослідження щодо оптимальної годівлі мулардів за рахунок власних кормів.

В процесі дослідження враховували та вивчали такі основні кількісні показники: абсолютні, відносні та середньодобові прирости, %, г; витрати корму, кг; забійну масу качок, кг.

**Результати дослідження та їх обговорення.** Муларди відрізняються відмінним апетитом, вони швидко ростуть і вимагають великої кількості поживних речовин. До 10-денного віку каченят потрібно годувати не менше 8 разів на добу, потім переходимо на 6-разове годування, двомісячних каченят можна годувати вже 5 разів на добу.

Починаючи з добового віку до 10 днів, даємо стартовий комбікорм, потім переходимо на комбікорм для дорослої птиці і в кінці відгодівлі переводимо качок на комбікорм фініш (таблиця 1).

Так як комбікорм досить дорогий, багато фермерських господарств зупиняються на комбінованому годуванні: перший місяць годують комбікормом, а потім поступово переводять на корми власного приготування. Муларди всеїдні, так що при годуванні можна

використовувати практично все, але при цьому раціон каченят повинен бути збалансований, переважати там повинен комбікорм або ж поживні суміші на основі зерна.

Таблиця 1

**Режим годування качок та витрати корму по тижнях на одну голову**

Вік, тижні	Жива маса, кг/гол	Витрати корму, г/(гол/добу)	Витрата корму від початку відгодівлі, г/гол	Вид комбікорму
0	0,042		0	
1	0,25	93	651	старт
2	0,65	106	1393	старт
3	1,1	154	2471	старт
4	1,65	206	3913	фініш
5	2,3	215	5418	фініш
6	2,8	240	7098	фініш
7	3,2	252	8862	фініш
8	3,6	256	10654	фініш

Для місячних мулардів відмінно підходить зернова суміш, що складається з 2 частин меленої кукурудзи і 1 частини меленої пшениці, з додаванням м'ясо-кісткового борошна (до 7% від загальної кількості суміші) і вітамінно-мінерального комплексу. Можна в зернову суміш додати макуху, сухі відвійки, рибне борошно, кормові дріжджі. Для більш старших каченят в зернову суміш у невеликій кількості (до 10% від загальної кількості суміші) можна вводити подрібнений ячмінь. Оскільки мулардів розводять на м'ясо, то їм необхідна зелена маса (листя, трава). Харчуються молоді качки вуглеводами, які входять до складу зерна, картоплі, сиру, молока, яєчного білка, сироватки. Після місяця зростання, годування скорочується до 3-х разів на день. До звичайного меню додаються відходи від їжі, бадилля овочів, суха трава, полова.

Додається в їжу замочений черствий хліб, висівки з пшениці, комбікорм, зроблений саме для птахів. Навіть якщо качки плавають у ставку, їм все-одно потрібно давати зелень. По-перше, від цього птиця добре додає вагу, по-друге, скоротить витрати. Перед тим, як замісити мішанку, зелень треба подрібнити і запарити. Можливе використання висушеної на сонці трави і потерті від сіна.

**Висновки та пропозиції.** Невелика ферма з розведення качок мулардів може окупитися вже через рік, найскладніше завдання фермера – збалансувати годівлю так щоб собівартість продукції стала значно нижчою та знайти постійні канали збуту, якщо реалізовувати продукцію через гуртових посередників, прибуток буде вдвічі меншим, а значить витрати окупляться не раніше, ніж через три роки.

### Література

1. Патрєва Л.С. Вплив пробіотика «Байкал ЕМ1» на морфологічний склад тушок качок. *Годівля тварин та технологія кормів*. 2010. С.143–145.
2. Naughton I. L., Reece F. N. Response of broiler chickens to dietary energy and lysine levels in a warm environment. *Poultry Science*. 1984. Vol. 63. № 6. P. 1170–1174.

УДК 636.2. 034.082

**СТОРОЖУК Ростислав**, здобувач III СТН курсу спеціальності 204 «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»

Науковий керівник – **ПОНЬКО Людмила**, канд. с.-г. наук, асистент

Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»

м. Кам'янець-Подільський, Україна

## МІНЛИВІСТЬ ПРОМІРІВ ВИМ'Я У КОРІВ УКРАЇНСЬКОЇ ЧОРНО-РЯБОЇ МОЛОЧНОЇ ПОРОДИ

Доїння є одним із найбільш трудомістких процесів серед усіх робіт у тваринництві. Серед загальних витрат при виробництві молока, витрата праці на доїння тварин складає – 40-50%. У складних процесах секреції та виведення молока бере участь весь організм корови, але безпосереднім органом, де утворюється, накопичується і виділяється молоко, є молочна залоза, робота якої залежить від багатьох чинників, серед яких є морфологічні властивості вим'я [1, 2, 3]. Саме тому, вивчення морфофункціональних властивостей молочної залози корів актуальне і потребує постійної уваги.

Морфологічні особливості вим'я у значній мірі зумовлюють придатність корів до машинного доїння. Тому, вивчення цього питання стало метою наших досліджень.

Дослідження проведені за матеріалами первинного племінного обліку в стаді СВК «Летава» Кам'янець-Подільського району Хмельницької області.

Проміри вим'я (обхват, довжину, ширину, глибину, довжину і відстань між ділками та їх діаметр) визначали згідно інструкції. Усі вимірювання проводили один раз на добу зранку при максимальному наповненні вим'я. Результати досліджень опрацьовані методом варіаційної статистики за допомогою програмного забезпечення MS Excel з використанням вбудованих статистичних функцій.

Величина, форма вим'я і дійок відіграють значну роль при машинному доїнні корів. Величину вим'я, як одну з найважливіших ознак молочності корови, характеризують обхват і глибина. У високопродуктивних корів зазвичай і велике вим'я.

Аналіз даних промірів вим'я у розрізі лактацій показав, що морфологічно з віком вим'я змінюється з чітко вираженою закономірністю. У корів піддослідного стада збільшення промірів вим'я спостерігалось до III-IV лактації, потім стабілізувалось, а після VI-VII довжина, ширина і обхват дещо зменшувалися. Глибина вим'я з віком збільшувалася, а це